

[Aksel Larsen.]

flygtninge i Danmark fra Slesvig-Holsten. En sådan indstilling ville f. eks. kunne opnås ved, at der i fredstid uden alt for store foranstaltninger blev arrangeret et spil (ligesom krigsspil) med dansk og tysk deltagelse.

Og så nævnte dr. Schlegelberger ifølge protokollen endelig en hel masse om den regionale samhørighed mellem Slesvig-Holsten og Danmark, som befolkningsmæssigt, kulturelt, og hvad ungdomsudveksling og økonomi angår, burde forenes til én region.

Ja, dermed er det jo givet, at der måtte være en aftale. Det fremgår også af protokollen, at statsministeren på det samme møde i Kiel har erklæret, at man i alt væsentligt fandt, at udkastet til en sådan flygtningeaftale var acceptabelt. Nu ved vi jo, at statsministeren senere har erklæret, at regeringen ikke er sindet at indgå eller at underskrive en sådan aftale, og dermed kunne sagen således være afsluttet; men det havde jo været bedre, hvis man så ikke i første omgang havde forsøgt at klare sig med visse såkaldte dementier, og det havde vel også været bedre, om regeringen, når forhandlingerne har foregået i så mange år, forinden havde underrettet folketinget eller i det mindste på eget initiativ havde ført sagen frem til orientering i det udenrigspolitiske nævn. I hvert fald synes jeg, det må have interesse, om statsministerens udtalelse om, at man ikke agter at indgå en sådan aftale, bliver fremsat utvetydigt og offentligt.

Lad mig derpå sige, at det er jo bemærkelsesværdigt, at i hvert fald Kielregeringen, men formodentlig også andre i Tyskland, interesserer sig så stærkt for at forene Danmark med Slesvig-Holsten til én region. Vi ved jo, at man i forvejen i visse henseender har søgt at gøre det militær-strategisk. Man vil altså også gøre det økonomisk, og det ville, hvis det lykkedes, sige, at Danmark økonomisk og udviklingsmæssigt blev vendt bort fra de øvrige nordiske lande. Disse bestræbelser, som naturligvis i almindelighed er i tysk interesse og i særdeleshed er i Hamborgs interesse, bør vi ikke se med velvilje på her i Danmark. Derimod bør vi fra dansk side virkelig sætte kræfter ind på og yde vort for at føre de nordiske lande nærmere sammen,

og her er naturligvis det økonomiske samarbejde det væsentlige.

Udenrigsministeren talte i denne forbindelse om de forhandlinger, der foregår, og som bl. a. vil foregå på Nordisk Råds møde her i København, om toldharmonisering eller toldunion mellem landene, og kom dér med en udtalelse, som forbløffede mig en lille smule. Han sagde ifølge sin tale — jeg har ved elskværdighed fået manuskriptet her — at regeringen har derfor foreløbig taget det standpunkt, at man kun vil gå ind i omfattende undersøgelser af toldunionsproblemerne under forudsætning af, at der på forhånd er en vis udsigt til, at vi kan opnå rimelig balance mellem de forskellige interesser, bl. a. derigennem, at spørgsmålet om et egentligt fælles nordisk marked for landbrugsvarer inddrages i undersøgelserne.

Jeg vil mene, at man under alle omstændigheder kan gå ind i undersøgelser af et internt problem uden at stille forhånds-betingelser om, hvad disse undersøgelser skal resultere i, for undersøgelser er ikke det samme som beslutninger; dem træffer man efter, at undersøgelserne er ført til ende og man har resultatet af dem. Jeg mener, at selve problemet bør undersøges — det er ganske vist undersøgt én gang ved Nordisk Råds foranstaltning, og meget omfattende, men der er grund til at tage en ny undersøgelse, og jeg synes ikke, man skal stille forhånds-betingelser om, at hvis man ikke har sikkerhed for, at det fører til det og det resultat, vil man ikke engang være med til at se på det. Det er naturligvis givet, at hvis man taler om nordisk økonomisk samarbejde, toldharmonisering, toldunion, eller hvad man vil, ja, så må også landbrugsvarerne ind i billedet, men man må ikke stille sig på det standpunkt, at vi vil ikke være med, hvis andre lande plejer særinteresser, medmindre vore særinteresser også plejes.

Jeg tror, man må bøje sig imod hinanden og eventuelt give gensidigt køb, hvis man derved kan opnå noget, der er i fælles interesse. Det er jo i hvert fald sådan, at der er udsigt til, at Sverige i ret betydelig grad vil begrænse selvforsyningen med landbrugsvarer, hvorved i løbet af en kort årrække Sverige får brug for landbrugsvarer udefra for yderligere mindst 1 milliard